

Utlåtande 2003:82 RI (Dnr 125-1516/2003)

Central upphandling av el

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande Kommunstyrelsen genomför central upphandling av el.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

Stadsledningskontoret föreslår att kommande upphandling av el genomförs i form av en central upphandling. Syftet med central upphandling är att ingå avtal, avseende el, som omfattar stadens samtliga nämnder. Avtalet föreslås gälla från och med första januari 2004 till och med sista december 2004, samt med möjlighet att förlänga med ytterligare ett år. Nämnder som redan är bundna av befintliga avtal omfattas inte av denna upphandling.

Elmarknaden har förändrats och avreglerats etappvis på nationell och nordisk nivå sedan 1996 i syfte att öka konkurrensen. Detta har också inneburit att marknaden har blivit mer komplex. Skälen som anförs för en central upphandling handlar bl.a. om att el är en homogen produkt. Dessutom är förbrukningsmönstret relativt likartat vid ett flertal förvaltningar samtidigt som det rör sig om relativt stora kostnader och volymer.

Besparingspotentialen inom staden är väsentlig då den totala förbrukningen uppgår till ca. 315 gigawattimmar (GWh). Staden får genom en central upphandling större möjligheter att uppnå mål på andra områden, genom att exempelvis upphandla miljömärkt el och genom att energieffektivisera, vilket samtidigt innebär en betydande möjlighet till kostnadsbesparingar.

Ärendets beredning

Stadsledningskontoret har berett ärendet inom finansavdelningen, enheten för upphandling och konkurrens. Stadsledningskontoret finner många skäl för att en central upphandling av el bör genomföras. Frågan huruvida detta område bör upphandlas centralt har även förankrats inom stadens upphandlarnätverk.

Mina synpunkter

Jag stödjer den bedömning som stadsledningskontoret gör att det finns många vinster med att genomföra en central upphandling av el. Härigenom möjliggörs dels att staden kan agera som *en större* aktör (köpare/elanvändare) på marknaden, dels kan kritiska frågor hanteras i ett forum och dels kan enhetligare krav ställas.

De modeller som tillämpas inom vissa förvaltningar kan utgöra goda exempel på hur en framtida modell för anskaffning av el skulle kunna se ut. Det utvecklingsarbete som stadsledningskontoret beskriver beträffande upphandlingsmetoder ligger väl i linje med att staden måste ta ett större ansvar inom ett så viktigt område som elförsörjningen.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Kommunstyrelsen genomför central upphandling av el.

Stockholm den 27 augusti 2003

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Anette Otteborn

ÄRENDET

Stadsledningskontoret föreslår att kommande upphandling av el genomförs i form av en central upphandling. Syftet med central upphandling är att ingå avtal, avseende el, som omfattar stadens samtliga nämnder. Avtalet föreslås gälla från och med första januari 2004 till och med sista december 2004, samt med möjlighet att förlänga med ytterligare ett år. Nämnder som redan är bundna av befintliga avtal omfattas inte av denna upphandling.

Skälen som anförts för en central upphandling handlar bl.a. om att el är en homogen produkt. Dessutom är förbrukningsmönstret relativt likartat vid ett flertal förvaltningar samtidigt som det rör sig om relativt stora kostnader och volymer. Marknaden har blivit mer komplex och det finns fler frågor att ta ställning till i samband med en upphandling för att resultatet skall bli ekonomiskt gynnsamt, samtidigt som det finns fler osäkerhetsfaktorer. Som exempel kan nämnas de kraftigt ökade elpriserna under december år 2003. Normalt finns inte heller i flertalet förvaltningar varken resurser att bedöma marknaden eller möjligheten att hantera alla samlade frågeställningar rörande anskaffning av el. Andra exempel är att vid en elupphandling erbjuds ofta tilläggstjänster för effektivisering, tariffoptimering, avläsningsfrekvens, förbrukningsredovisning och faktureringsätt. Dessa tilläggstjänster kan utformas så att stadens övriga målsättningar uppfylls på ett enkelt och effektivt sätt. Därigenom kan budgetmål, besparingar genom energieffektiviseringar och avtal om konkreta insatser uppnås. En nyckeltalsredovisning för stadens elförbrukning kan erhållas, liksom en ökad administrativ effektivitet. Stadens miljömål om 10% energieffektivisering och 100% miljömärkt el blir enklare att uppnå. Stadens totala elförbrukning är ca 315 gigawattimmar (GWh) och kostar i storleksordningen 250-350 mnkr.

Ärendets beredning

Stadsledningskontoret har berett ärendet inom finansavdelningen, enheten för upphandling och konkurrens. Tjänsteutlåtandet som är daterat den 6 mars 2003 har följande lydelse.

Bakgrund

Elenergi upphandlades i stor omfattning inom Stockholms stad under år 2002. Av Stockholms stads nämnder deltog 25 av nämnder som upphandlande enheter i en landsomfattande upphandling, där totalt ca 110 kommunala upphandlande enheter

ingick. Upphandlingen genomfördes av en upphandlingsentreprenör på uppdrag av respektive upphandlande enhet. Volymen för stadens nämnder, i upphandlingen, var ca 160 GWh. Totalt omfattade upphandlingen ca 800 GWh över hela landet.

Resultatet av upphandlingen var att stadens nämnder tecknade antingen ett, två eller treårs avtal avseende el, varav huvuddelen av nämnderna tecknade 1 års avtal. För de nämnder som tecknat 1-års avtal är det dags att genomföra en ny upphandling.

Vid sidan av den ovan beskrivna upphandlingen har ett antal nämnder genomfört egna upphandlingar inom elenergiområdet – anpassade efter den egna verksamhetens behov och förbrukningsmönster. Erfarenheterna och de modeller som utvecklats och tillämpats för anskaffning av el är intressant och bör på sikt tas kunna tillvaratas och tillämpas i bredare form inom staden. I detta sammanhang bör det även nämnas att alla nämnder inte har behov av att upphandla el, t.ex. att nämnden hyr lokaler där el ingår.

Elmarknaden har förändrats och avreglerats etappvis på nationell och nordisk nivå sedan 1996 i syfte att öka konkurrensen. Antalet aktörer inom marknaden har ökat och det finns fler faktorer att ta hänsyn till vid anskaffning. I stort är aktörerna: elproducenter, nätägare, elleverantörer, elanvändare, elbörs och balansansvariga. Några av de faktorer som måste hanteras är prismodell, marknadspris, bindningstider, miljökrav m.m. Med andra ord har marknaden blivit mer komplex och det finns fler frågor att ta ställning till i samband med en upphandling för att resultatet skall bli ekonomiskt gynnsamt, samtidigt som det finns fler osäkerhetsfaktorer (risker). Som exempel kan nämnas de kraftigt ökade elpriserna under december år 2003. Normalt finns inte, i flertalet förvaltningar, varken resurserna att bedöma marknaden och hantera alla samlade frågeställningar rörande anskaffning av el.

Mot bakgrund dels av att el är en homogen produkt, dels att förbrukningsmönstret är relativt likartat vid ett flertal förvaltningar, dels att det rör sig om relativt stora kostnader och volymer föreslår stadsledningskontoret att kommande upphandling av el genomförs i form av en central upphandling. Härigenom möjliggörs dels att staden kan agera som *en större* aktör (köpare/elanvändare) på marknaden, dels kan kritiska frågor hanteras i ett forum och dels kan enhetligare krav ställas. Frågan huruvida detta område bör upphandlas centralt har även förankrats inom stadens upphandlarnätverk.

I en första etapp är syftet med detta att fasa in flera förvaltningar till samma avtalsperioder. Därefter bör en modell utarbetas i syfte att förändra sättet att anskaffa el och därigenom möjliggöra högre flexibilitet och för att minska risker. De modeller som tillämpas inom vissa förvaltningar är goda exempel på hur en framtida modell för anskaffning av el skulle kunna se ut.

Upphandlingen

Syftet med central upphandling är att ingå avtal, avseende el, som omfattar stadens samtliga nämnder. Avtalet föreslås gälla från och med första januari 2004 till och med sista december 2004, samt med möjlighet att förlänga med ytterligare ett år. Nämnder som redan bundna av befintliga avtal omfattas inte av denna upphandling.